

Den 25. april 2022
J.nr. 22-1561-000002

Hovedindholdet i udkast til forslag til lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven)

Forslaget til lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven) skal udgøre den fremtidige hovedlov og retlige ramme for udbetaling og administration af landbrugsstøtte. Lovforslaget samler den nuværende regulering fra landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020, landdistriktsfondsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020, og dele af skovloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 og tekstanmærkninger på finansloven.

Formålet med lovforslaget er at sikre hjemmel til gennemførelse af støtteordninger og andre tiltag under den fælles landbrugspolitik samt nationale støtteordninger. Derudover skal lovforslaget sikre hjemmel til forhold, som knytter sig til administrationen af støtteordninger. Det er en bemyndigelseslov, hvor de egentlige regler i vidt omfang udmøntes i bekendtgørelser efterfølgende. Lovforslaget fremsættes i Folketingets åbningsuge 2022 med henblik på at træde i kraft 1. januar 2023.

Baggrund

Den Europæiske Union har med reformen af den fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027 vedtaget de overordnede rammer for en ny fælles landbrugspolitik.

På baggrund af reformen er der behov for ny national lovgivning, som tager højde for ændringerne, og som samtidig skaber et hjemmelsgrundlag til fremtidige reformperioder.

Med lovforslaget skabes desuden det nødvendige retlige grundlag for udmøntningen af den ramme for implementering af landbrugsreformen, der blev fastlagt med aftale om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021 mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne.

Lovforslaget

Forslaget til CAP-lov skal etablere det nødvendige hjemmelsgrundlag for den fremtidige administration af den fælles landbrugspolitik. Med reformen af den fælles landbrugspolitik bliver reguleringen af en stor del af støtten, der er finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), samlet i én forordning, og landbrugsstøtte Lovgivningen ønskes som følge heraf samlet i én lov. Lovforslaget fremsættes således for at supplere administrationen af forordningerne under den fælles landbrugspolitik vedrørende:

- Ordninger, der finansieres gennem EGFL og ELFUL.
- Den fælles markedsordning for landbrugsvarer.
- Handelsordninger for visse varer fremstillet af landbrugsprodukter.

Lovforslaget skal desuden sikre den fortsatte administration af nationale støtteordninger i landbrugs- og skovbrugssektoren og i landdistrikter samt gennemførelse af klima-lavbundsprojekter, der indtil nu har været reguleret i tekstanmærkninger på finansloven.

Loven vil give ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og indenrigs- og boligministeren bemyndigelse til, at de inden for deres respektive områder kan fastsætte de regler og træffe de beslutninger, der er nødvendige for administrationen af forordningerne, for administrationen af nationale støtteordninger og for klima-lavbundsprojekter, der er gennemført af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Lovforslaget giver således ministrene mulighed for at fastsætte regler vedrørende oplysningspligt hos støttemodtager, kommuner og erhverv, formålsbestemte betalinger for kontrol og renter, kontrol og offentliggørelse af kontrolresultater, digitalisering i kommunikation og afgørelser, udvalg og lokale aktionsgrupper, delegation og klageadgang, straffebestemmelser, ikrafttrædelse og overgang samt ændringer i anden lovgivning.

Det bliver dermed en ny hovedlov, der samler den nuværende regulering fra landbrugsstøtteleven, jf. lovbekendtgørelse nr. 115 af 6. februar 2020, landdistriktsfondsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020, og dele af skovloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 315 af 28. marts 2019 og tekstanmærkninger på finansloven. Lovforslaget viderefører i vidt omfang gældende ret fra landbrugsstøtteleven, landdistriktsfondsloven, skovloven og tekstanmærkningerne.

De væsentligste ændringer

Lovforslaget indeholder i tillæg til videreførelsen af den gældende regulering også flere nyskabelser.

Bedre håndhævelse af servitutter

En række tilskudsordninger i Landbrugsstyrelsen anvender i dag servitutter til at pålægge permanente ændringer af driften på landbrugsarealer for at sikre fastholdelse af positive natur- og miljøeffekter. Dette drejer sig blandt andet om vådområde- og lavbundsprojekter, hvor lodsejere modtager betaling mod at acceptere tinglyste restriktioner (servitutter) om eksempelvis at ophøre med dyrkning og gødskning på arealerne. Med den gældende lovgivning vil overtrædelser af disse servitutter forudsætte anlæggelse af civilt søgsmål ved domstolene, hvilket er tids- og ressourcekrævende. Set i lyset af de politiske ønsker i aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug, om en betydelig forøgelse af lavbundsindsatsen, er der behov for et mere operationelt håndhævelsesværktøj.

I lovforslaget indgår derfor en ny hjemmel til enklere håndhævelse af overtrædelse af servitutter, idet ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til at udstede påbud og nedlægge forbud, herunder for at sikre overholdelse af servitutforpligtelser. Overtrædelse af et sådant påbud eller forbud vil være strafbart efter lovforslagets straffebestemmelser.

Kommunal indberetningspligt - drikkevandsbeskyttelse

Kommunerne kan gennem vandforsyningsloven og miljøbeskyttelsesloven pålægge eller aftale rådighedsindskrænkninger på landbrugsarealer af hensyn til drikkevandskvaliteten, f.eks. gennem ophør af brug af pesticider eller gødning. For at undgå dobbeltfinansiering er Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Landbrugsstyrelsen) forpligtet til at sikre, at der ikke udbetales støtte for f.eks. ophør af brug af pesticider på arealer, der i forvejen er pålagt restriktioner. Landbrugsstyrelsen modtager i dag ikke alle nødvendige oplysninger fra kommunerne om rådighedsindskrænkninger på landbrugsarealer som følge af drikkevandsbeskyttelsestiltag.

Det foreslås derfor, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri får bemyndigelse til at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal indberette oplysninger om aftaler indgået efter vandforsyningslovens § 13 d og påbud, forbud eller rådighedsindskrænkning, som er udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens §§ 24 og 26 a. Ministeren vil herunder kunne fastsætte regler om tidsfrister for indberetningen.

Kort med betydning for tilskudsordninger

I forbindelse med en række tilskudsordninger udstedes der i dag regler med tilhørende kortbilag til afgrænsning af det geografiske område, hvor der kan søges støtte. Kortbilagene skal i dag kundgøres i Lovtidende og kan føre til, at der udstedes bekendtgørelser med op til flere tusinde siders kortbilag. For at undgå dette og for at forbedre brugervenligheden, indføres der med lovforslaget hjemmel til, at markkort kan kundgøres autoritativt i elektronisk form og gøres tilgængelig for offentligheden et andet sted på internettet end der, hvor Lovtidende kundgøres.

Mulighed for at etablere mere natur på landbrugsarealer – ændring af driftsloven

I Danmarks strategiske plan for perioden 2023-2027 (CAP-planen) er det besluttet, at der bl.a. indføres en såkaldt *bruttoarealmodel* med henblik på at fremme biodiversiteten. Bruttoarealmodellen indebærer, at det bliver muligt, at der på en mindre del af landbrugsarealet kan etableres småbiotoper i form af træer og buske, højt græs, vildt- og bivenlige tiltag og våde områder, uden at det påvirker landbrugsstøtten. Efter driftsloven er småbiotoper til og med 0,5 ha undtaget fra kravet om friholdelse for opvækst af træer og buske. Ha-grænsen på 0,5 ha vurderes imidlertid at udgøre en unødigt hindring for den øgede etablering af småbiotoper, og driftsloven foreslås derfor ændret med henblik på i højere grad at muliggøre de her nævnte tiltag.